

Дані про авторів

Саркісян Лариса Геворгівна,

к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса

e-mail: l.sarkisyan@donnu.edu.ua

Горкун Каріна Вікторівна,

студентка Донецького національного університету імені Василя Стуса. економічний факультет, кафедра міжнародних економічних відносин

e-mail: karinagorkun1@gmail.com

Данные об авторах

Саркісян Лариса Геворговна,

к.э.н., доцент кафедры международных экономических отношений Донецкого национального университета имени Василия Стуса

e-mail: l.sarkisyan@donnu.edu.ua

Горкун Карина Викторовна,

студентка Донецького національного університета імені Василя Стуса. економічний факультет, кафедра міжнародних економічних отношений

e-mail: karinagorkun1@gmail.com

Data about the authors

Larisa Sarkisyan,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of International Economic Relations of the Vasyl Stus Donetsk National University

e-mail: l.sarkisyan@donnu.edu.ua

Karina Gorkun,

Student of Donetsk National University named after Vasyl Stus. Faculty of Economics, Department of International Economic Relations

e-mail: karinagorkun1@gmail.com

УДК 338.1

DOI: 10.5281/zenodo.1482892

ЯВОРСЬКА Т.В.,

УЛИЧ О.М.

Економічні дива успіху провідних країн світу – досвід для України

У статті описано історію успішного встановлення стабільної економічної системи в державі та визначено основні складові виконання поставлених завдань.

Предметом дослідження є досвід впровадження ефективних систем економіки в провідних країнах світу – Німеччини та Сінгапуру.

Метою статті є формування та визначення способів витягнення держави з боргової ями.

Висновки. Головна функція економіки полягає у створенні продуктів, необхідних для життєдіяльності суспільства. Реальне зростання валового внутрішнього продукту і максимальна зайнятість населення є пріоритетними цілями здійснення політики економіки в країні. Добробут і стабільність нашої держави насамперед залежить від правильного регулювання економіки на державному рівні та її розвитку, здійснення доцільної та ефективної діяльності в процесах бізнесу, фінансах. Запорука багатой країні – це надійна її економіка. Вивчення та дослідження питань економічних систем завжди актуальне та доцільне питання в сучасних умовах розвитку світового ринку та його потреб.

Ключові слова: економіка, інвестиції, бюджетні кошти, тіньовий ринок, андерклас, окупаційна зона, національна валюта.

ЯВОРСКАЯ Т.В.,

УЛИЧ О.М.

Экономические чудеса успеха ведущих стран мира – опыт для Украины

В статье описано истории успешного установления стабильной экономической системы в государстве и определены основные составляющие выполнения поставленных задач.

Предметом исследования является опыт внедрения эффективных систем экономики в ведущих странах мира – Германии и Сингапура.

Целью статьи является формирование и определение способов извлечения государства из долговой ямы.

Выводы. Главная функция экономики состоит в создании продуктов, необходимых для жизнедеятельности общества. Реальный рост валового внутреннего продукта и максимальная занятость населения являются приоритетными целями осуществления политики экономики в стране. Благополучие и стабильность нашего государства в первую очередь зависит от правильного регулирования экономики на государственном уровне и ее развития, осуществления целесообразной и эффективной деятельности в процессах бизнеса, финансах. Залог богатой страны – это надежная ее экономика. Изучение и исследование вопросов экономических систем всегда актуален и целесообразен вопрос в современных условиях развития мирового рынка и его потребностей.

Ключевые слова: экономика, инвестиции, бюджетные средства, теневой рынок, андерклас, оккупационная зона, национальная валюта.

YAVORSKA T.V.
ULYCH O.M.

Economic miracles of success of the leading countries of the world – experience for Ukraine

The article described the histories of the successful establishment of a stable economic system in the state, and the main components of the accomplished tasks are determined.

The subject of the study is the experience of implementing effective economic systems in the leading countries of the world – Germany and Singapore.

The purpose of the article is the formation and definition of ways of extracting the state from the debt hole.

Conclusions. The main function of the economy is to create products necessary for the life of society. The real growth of the gross domestic product and the maximum employment of the population are the priority objectives of the implementation of the economic policy of the country. The welfare and stability of our state depends, first and foremost, on the proper regulation of the economy at the state level and its development, the implementation of expedient and effective activities in business processes and finances. The key to a rich country is its sound economy. The study and research of issues of economic systems is always an actual and expedient issue in the current conditions of development of the world market and its needs.

Key words: economy, investment, budget funds, shadow market, subclass, occupation zone, national currency.

Постановка проблеми. На даний час ситуація в українській економіці нагадує спогади про Будьонного, згідно з якими він наполягав на необхідності посилення кавалерії вже під час Другої світової війни, спираючись на досвід попередньої громадянської війни. І це попри те, що ситуація принципово змінилася, і погоду на полі бою робили вже літаки і танки. Але, на жаль, доводиться констатувати, що і керманічі української економіки так само ще і досі перебувають під впливом застарілої вчорашньої філософії дефіцитного ринку. Нам неодноразово доводиться чути від наших депутатів, партійних функціонерів, чиновників про необхідність підвищити зарплати та пенсії, суттєво збільшити кількість робочих місць, покращити умови для малозабезпечених громадян та ін. Але постає наступне питання:

«За рахунок чого?» Так як, наша економіка і переважна більшість її підприємств є неконкурентоспроможною. Вона не спроможна «виробляти» достатньо грошей, як у розвинених країнах. Тому порушуються питання: щодо збільшення цін і тарифів, підвищення пенсійного віку, зборів, податків. А Україна знов і знов просить гроші у МВФ та інших фінансових інституцій і ще глибше занурюється у борги. Але це не вихід з ситуації. Для створення детального плану екстреної реанімації нашої економіки можна дослідити складові успіху країн сусідів, які також були у теперішній нашій ситуації. Оцінити сильні сторони та можливості нашої держави, проаналізувати слабкі сторони та загрози нашій економічній системі. Досвід провідних країн відкоригувати і використати під час здійснення реформ у сфері економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вирішенням проблем сучасної економіки нашої держави, використання іноземного досвіду досліджували і вітчизняні вчені М.А. Голубець, А.Г. Шапар, С.М. Злупко, Л.Г. Руденко, Ю.І. Самойленко, В.П. Кухар, Я.О. Побурко та ін. Незважаючи на широкий спектр економічних досліджень, публікацій, вирішення та проведення реформ у економічній сфері здійснено на дуже низькому рівні.

Саме тому, **метою** даної **статті** є дослідження особливостей формування ефективної системи економіки як запоруки процвітання та добробуту держави, її розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження.

«Біда України в тому, що нею керують ті, кому вона не потрібна»

(Михайло Грушевський)

Найбільша країна Європи, зручне центральне розташування, родючі землі, могутні ріки, талановитий, працьовитий та миролюбивий народ, квітуча держава, мелодійна солов'їна мова, історія народу, який багато століть боровся за свою свободу і незалежність – це все ще не всі слова, якими можна описати нашу неньку Україну.

Історія нашої економіки неординарна. Після здобуття незалежності, створення і реалізація початкових українських реформ, становлення на шляху до стабільності та розвитку нашої економічної системи, бачення початкових кроків успіху, у 2008 р. ми спостерігаємо фінансову кризу. Вона характеризується спадом виробництва, коливанням курсу національної валюти, зменшенням кількості середнього та малого бізнесу, значними темпами інфляції. З кожним роком, особливо після подій 2014 року, ми бачимо замість можливості розвитку – величезну боргову яму, в якій опинилася економіка нашої держави.

На даний час, ми спостерігаємо негативну динаміку в цілій системі: знецінення національної валюти, зменшення виробництва, високий рівень міграції, безробіття, завищені тарифи на комунальні послуги, нестабільність банківської системи, перевищення величини державного боргу понад 70 % ВВП, величезний рівень корупції, неефективність і гальмування реформ, недоцільність витрачання бюджетних ресурсів, аграрно-сировинна пастка, висока частка монополістів на ринку, недосконала конкуренція, низький рівень соціального забезпечення, бідність населення, невідповідність доходів, відплив інвестицій, війна,

наявність великої частини тіньового ринку, високий рівень відмивання коштів, відсутність середнього класу, наявність андеркласу, несприятливий інвестиційний клімат, недовіра до влади, нестабільність. І врешті–решт воєнні дії.

Тобто, можна сказати, що Україна воює з двома ворогами: внутрішній та зовнішній. Зовнішній – це країна – агресор Російська Федерація. Внутрішній – корупція. Задано багато питань: «Як вийти із даної ситуації?» «Чи існують виходи?» «Які саме?» «Реальність їх втілення?» «Необхідний термін для стабілізації економічної системи?» «План дій?»

Вихід з будь-якої навіть найскладнішої ситуації завжди є. Розглянемо приклад успіху двох держав з ефективною і стабільною економікою. Це Німеччина і Сінгапур.

Німеччина. 70 років тому держава лежала в руїнах, територія її була поділена на окупаційні зони між Францією, США, Великою Британією, СРСР. Німці безсило боролися в злиднях. За підрахунками тамтешніх німецьких економістів, німець в той час раз на 12 років міг розраховувати на пару черевиків, а раз на 50 років – на новий костюм. Всі були впевнені, що німці просто таки приречені були на жалюгідне існування. Але знайшлася серед них людина, яка була переконана, що на основі хитрих підрахунків сировини і екстраполяції в майбутнє існуючих трендів, не державного втручання в економіку вдасться визначити долю цілого народу. Цією людиною був канцлер, архітектор німецьких економічних реформ Людвіг Ерхард [1]. Основна впевненість цього професора полягала в наступному: якщо в економіці правильно побудувати стимули до праці, запровадити максимальну свободу конкуренції та споживання, а при цьому гарантувати право приватної власності, то в населенні з'явиться сенс працювати, накопичувати, інвестувати, а німецька економіка піде у гору. Такі думки в той час видавалися фантастикою, так як було загальне переконання, що Німеччина знищена і рухнула в стан безладу навіки. Проте Людвіг Ерхард вивірив у силу простих речей і конкуренції, приватної ініціативи та бажання заробляти. Діяльність уряду була спрямована на скасування найрізноманітніших актів, які регулювали найдрібніші аспекти економічного життя німців. Скасування контрольованих цін і державного втручання. Ерхард обмежив видатки уряду, взяв курс на зниження податків. Розроблялися найрізноманітніші

інструменти, які стимулювали німців інвестувати кошти в національну економіку, більше і якісніше працювати. Людей підштовхували до понад-нормової роботи, не оподатковуючи позаурочні заробітки. З часом економіка Німеччини пішла в гору. Так як працюєте задоволене населення – запорука майбутнього.

Сінгапур. Сінгапурський правитель зробив з найбільшого острова у світі одну з найбагатших країн. Як йому це вдалося? Колись час був неспокійний. Союз Малайзії і Сінгапуру (1963 р.) супроводжувався кривавими сутичками між жителями різних національностей. В 1965 р. Сінгапур був виключений зі складу Малайзії. Отримавши вимушену свободу, маленький півострів опинився в незavidному становищі. Природних ресурсів, навіть власної питної води тут немає, значна частина населення жила на межі бідності в трущобах, а всі мізерні бюджетні кошти розідала важка корупція.

Реформатором, поводителем цієї нації став Лі Куан Ю. Він заявив, що нова країна буде будуватися на основі ідей мультикультуралізму. В економіці зробили ставку на конкурентоспроможність на світовому ринку. Заохочувалися і звільнялися від податків як місцеві, так і іноземні підприємства, які працювали в галузях, визначених урядом як пріоритетні. Це були – нафтопереробна і легка промисловість, суднобудування, електроніка, високі технології. Результат: 7 років поспіль Сінгапур називають найкращою країною в світі для ведення бізнесу. Прихід в Сінгапур іноземних інвесторів, зокрема американських, заклав фундамент благополуччя в країні, одночасно вирішивши проблему з безробіттям. Як згадував Лі Куан в мемуарах: «Сінгапур – з третього світу в перший»: «Ми вітали кожного інвестора. Ми просто зі шкури пнулися, щоб допомогти йому почати виробництво і налагодити бізнес». На сучасному етапі уряд намагається обчислювати галузі, які в майбутньому будуть пріоритетами світової економіки. Країна по максимуму використовує переваги свого острівного розташування. Максимально спрощена податкова система – всього 5 податків. Тільки 4 види товарів підлягають оподаткуванню при ввезенні – автомобілі, алкоголь, тютюнові вироби та нафтопродукти. Головний ресурс – це люди. Саме тому держава вкладає солідні гроші в освіту, здоров'я і дисциплінування громадян. Уряд регулярно надає податкові пільги громадянам, які прагнуть вчитися

і заводити сім'ї. Переважно всі громадяни країни є власниками нерухомості, навіть найбільшні (їм видавали пільгові іпотечні кредити).

Відома фраза Лі Куан Ю: «Щоб подолати корупцію, почніть з того, що посадить трьох своїх друзів. Ви знаєте за що, і вони знають. [2]» Максимально спрощені всі закони. Основний ресурс Сінгапуру, завдяки якому він здійснив величезний ривок – це був людський потенціал. В нього в нас достатньо.

Частково відбувається розвиток сіл. Першою в Україні на шлях децентралізації зважилася територія Новопокровська об'єднана територіальна громада. 2015 року в Луганській області об'єдналися 5 сіл та селище Новопокров. А це понад 12 тисяч людей. У 80-х роках минулого століття ці території стали відомі, коли на перетині Новопокровського району проклали знаменитий газопровід «Уренгой–Помари–Ужгород». Сьогодні й досі в районі є управління магістральних газопроводів, тут транспортують 70% газу, що йде з Росії через Україну в Західну Європу. Але поштовху для розвитку місцевості це не давало. На цих територіях, як і на більшості в Україні, десятками років не бачили нормальних доріг, медицини, навіть вуличного освітлення. Люди зрозуміли, чекати «вказівок» згори і, що хтось прийде і зробить все за них, безглуздо. А об'єднання в територіальну громаду дає надію і можливості.

«Виявляється, найскладніше – зважитися на рішучий крок, усвідомити і взяти відповідальність за себе та за майбутнє своїх територій», – каже голова Новопокровської об'єднаної територіальної громади Луганської області Вадим Гаєв. Виріс він у тутешніх краях. Обраний в листопаді 2015 року. Згадує: фактично до об'єднання громади всі села і селища були депресивні. Він сам з містечка-газопроводу, де не було вуличного освітлення, тротуарів, а дороги востаннє ремонтували, мабуть, чверть століття тому.

За два роки роботи Новопокровська об'єднана територіальна громада змогла зробити більше, ніж за всі попередні роки незалежності держави. Якщо до об'єднання селища сумарно мали в бюджетах лише 7 млн грн, то одразу після бюджет ОТГ зріс утричі, кажуть місцеві керівники. На початку 2017 року тут вже мали понад 56 млн грн, у тім числі майже 23 млн виділила держава як субвенцію на різні проекти. Торік у селі Осинове полагодили дороги на 1 млн грн, ще стільки ж виділили цьогооріч. Встановили сучасне вулич-

не освітлення на сонячних панелях, придбали дитячі майданчики, відремонтували сільський клуб. А в селі Макартетине на ремонт шляхів витратили 1,5 млн грн. Нове освітлення, облаштовані вулиці отримують навіть найвіддаленіші куточки. Важливо, що поступ помічають самі мешканці.

Приклад можуть взяти до уваги й інші села країни.

Висновок

Отже, Україні можна використати досвід країн, які були в таких умовах, що і ми. Для початку нам потрібно максимально спростити податкову систему, законодавство. Створити робочі місця. Побороти корупцію. Зробити реформи. Завершити війну. Заохотити і повернути віру українців. Здійснення реального фінансування запозичених ресурсів в цільові проекти, скорочення державних витрат, конфіскація тіншового майна, надання оптимальних кредитів, відкриття шляху молодим. Розвиток сіл, сільського господарства. Як кажуть, багате село – багата країна. Впевненість в завтрашньому дні, високий інтелектуальний рівень людського потенціалу – запорука успішної розвиненої економіки.

Список використаних джерел

1. Про що Ерхард міг би розповісти нашим державцям / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://espresso.tv/article/2015/01/17>
2. Лі Куан Ю: найкращі цитати, вислови, думки та афоризми / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kozakorium.com/li-kuan>

References

1. What Erhard could tell our captains / [Electronic resource] – Access mode: <https://espresso.tv/article/2015/01/17>

2. Lee Kuan Yu: The best quotations, statements, thoughts and aphorisms / [Electronic resource] – Access mode: <http://www.kozakorium.com/li-kuan>

Дані про автора

Яворська Тетяна Василівна,

д.е.н., професор кафедри банківського і страхового бізнесу, Львівський національний університет імені Івана Франка

e-mail: tanya_yav@ukr.net

Улич Оксана Михайлівна,

студентка кафедри банківського і страхового бізнесу, Львівський національний університет імені Івана Франка

e-mail: k.gid1996@ukr.net

Данные об авторе

Яворская Татьяна Васильевна,

д.э.н., профессор кафедры банковского и страхового бизнеса, Львовский национальный университет имени Ивана Франко

e-mail: tanya_yav@ukr.net

Улич Оксана Михайловна,

студентка кафедры банковского и страхового бизнеса, Львовский национальный университет имени Ивана Франко

e-mail: k.gid1996@ukr.net

Data about the author

Tatiana Yavorska,

DhD, Professor of the Department of Banking and Insurance Business, Lviv Ivan Franko National University

e-mail: tanya_yav@ukr.net

Oksana Ulych,

Student of the Department of Banking and Insurance Business, Lviv Ivan Franko National University

e-mail: k.gid1996@ukr.net

УДК 339.9:336.7:347.7(477)

DOI: 10.5281/zenodo.1486035

МОЛНАР О.С.,
МАЙБОРОДА М.П.,
ПІНЦАК С.М.

Основні напрямки регулювання ринку капіталу в політиці формування фінансової системи України

Бурхливий розвиток світового фінансового ринку, його глобалізація надали нові імпульси динамізму розвитку міжнародної економіки, сприяли посиленню взаємозалежності та взаємодії як підсистем світового господарства, так і окремих країн. Одним із проявів поглиблення такої інтернаціоналізації економічного життя в умовах глобалізації є інтенсифікація міжнародного руху капіталу в усіх його формах і проявах. На основі узагальнення багатовікового світового досвіду експорту та